

Déu i l'hamaca...

La història: Itamatatiua, Brasil, 2004. L'antropòleg basc Iban Ayesta Aldanondo viatja al poblat d'Itamatatiua de Santa Teresa realitzar un documental sobre el cas d'Ariana, una nena de 9 anys, acollida per Eloïsa, donat que la mare biològica no se'n pot fer càrrec.

La pel·lícula: ¿És possible observar un fenomen i no alterar-lo amb la nostra presència?, es preguntava l'antropòleg Bronislaw Malinowski a *Una teoria científica de la cultura* (Edhasa). És el que vol comprovar Iban Ayesta filmant aquest documental sobre les vivències d'una nena obligada a viure en un indret estrany i en una família d'adopció. Ayesta, a més, vol i dol a l'hora d'implicar-se emotivament, amb responsabilitats personals, en aquest interessant docudrama fet a mà que s'endinsa en les creences religioses i supersticions atàviques dels *quilombos*, la comunicat d'esclaus alliberats propera a São Luis, ciutat situada al nord-est del Brasil. *Pedra, peixe, rio* és el nom del poble *Ita* (pedra), *mata* (peix), *tiva* (riu) habitat per nadius que no saben de lletra, extrem que la mes-

Pedra, peixe, rio

Guió, direcció i fotografia:
Iban Ayesta Aldanondo. Amb
Ariana Sodre, Ana Letícia
Barbosa, Iban Ayesta, Eloïsa
de Jesús. Espanya, 2009. 70'.
Rambla Lleida.

tra del poble vol corregir alfabetitzant els nens i nenes per a que puguin "*col·locar el pensament*" damunt el paper. Una manera prodigiosament gràfica del fet de saber escriure. El documental no s'està d'escorcollar el pensament, entre màgic i racional, de l'Ariana, una nena llesta i incisiva que sap fer preguntes capcioses, on s'estavella un home de ciència com aquest antropòleg donostiarra que s'identifica perillosament amb el fenomen que observa. En una de les escenes més íntimes, Ariana, que prefereix la inestable hamaca al sòlid llit, deixa anar que Déu estava dormint en una hamaca quan va caure de morros a terra, va veure les estrelles i, malhumorat, encara a hores d'ara maltracta els pobres humans. Tota una teoria divina que faria les delícies de Sir James George Frazer i *La branca daurada*, eminent tractat de les religions.

La imatge: Una serp, esmolada i verda, bífida i sinuosa, senyorejant l'església del poble.

La frase: "*Els infants saben ser cruels*", admet Iban davant el setge psicològic que pateix Ariana dels seus companys. És el sadisme infantil, l'etern debat rousseauinià del Bon Salvatge que la societat maleja, o a l'inrevés.

La recomanació: Aficionats als documentals honestos, personals i poètics.